

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra proiectului de lege cu privire la statutul polițistului

1. Evaluarea generală a nivelului coruptibilității proiectului de act normativ

1.1. Nivelul de fundamentare a proiectului

1.1.1. Fundamentarea generală a proiectului

Proiectul de lege cu privire la statutul polițistului este elaborat de către Ministerul Afacerilor Interne. Potrivit autorului, Legea nr. 416-XII din 18 decembrie 1990 cu privire la poliție a fost supusă analizei, în urma căreia s-a constatat că actul în cauză este depășit de imperativul vremii și nu corespunde principiilor de bază ale legiferării, prevede unele dispoziții imprecise și incorecte.

Autorul menționează că s-a decis elaborarea a două proiecte de legi, care să reglementeze separat statutul polițistului și activitatea poliției. Potrivit acestuia, proiectul prenotat va permite soluționarea divergențelor apărute în legislație, precum și va contribui la eficacitatea activității polițiștilor.

Concluzii și recomandări: în opinia noastră, argumentele invocate de către autor în nota informativă sunt insuficiente pentru a ne expune cu siguranță asupra efectului scontat al aplicării proiectului de act legislativ.

1.1.2. Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Concluzii și recomandări: Remarcăm dificultatea expunerii în acest sens asupra proiectului, în lipsa unei argumentări în nota informativă. Nota informativă nu face referință la mijloacele financiare necesare pentru punerea în aplicare a proiectului, astfel, observându-se încălcarea normelor tehnicii legislative, și anume a art. 20 al Legii nr. 780-XV din 27.12.2001 privind actele legislative, ce stipulează că concomitent cu elaborarea proiectului de act legislativ, grupul de lucru întocmește o notă informativă care include condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări, referințele la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză, precum și fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură.

Astfel, avem careva rezerve în ceea ce privește posibilitatea reală de a fi implementat proiectul prenotat. Proiectul de lege, chiar dacă va fi adoptat, fiind

fără o acoperire financiară, care, de altfel, va trebui să fie una substanțială, va rămâne inaplicabil. Astfel, în opinia noastră, la etapa actuală, ar fi mult mai rezonabilă identificarea resurselor financiare necesare pentru implementarea lui, precum și revizuirea normelor care necesită utilizarea mijloacelor financiare.

1.1.3. Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Concluzii și recomandări: proiectul de lege este unul de utilitate publică și nu promovează și nici nu prejudiciază careva interese de grup sau individuale în detrimentul interesului public.

2. Evaluarea în fond a proiectului

Ca obiecție generală reținem că, din punct de vedere structural, la elaborarea prezentului proiect de lege nu s-a ținut cont de prevederile Legii nr. 780-XV din 27.12.2001 privind actele legislative. Textul proiectului conține un șir de carențe tehnico-juridice și un șir de greșeli de stil, fapt ce creează un impediment la înțelegerea exactă a normelor stipulate.

2.1. Formulări lingvistice ambigue

La art. 5 –

Concluzii și recomandări: Autorul face referință la condițiile de angajare însă și acestea sunt foarte echivoc formulate. În cadrul proiectului nu există referințe în ceea ce privește modalitatea de angajare a polițiștilor, prin concurs, numire, care ar fi procedura.

La art. 22 –

Concluzii și recomandări: Ca obiecție generală reținem, că, prevederile articolului dat sunt lacunare. Sunt necesare unele concretizări, pentru a îngusta spectrul discreționar al prevederilor, dat fiind faptul că acesta conține numeroase carențe legislative și formulări neclare. Propunem de a se modifica, în general, conținutul acestui articol.

De asemenea, propunem a se reformula textul alin. (1) în felul următor „Polițistul se consideră în exercițiul funcțiunii în cazul în care:”, mai departe de a se modifica literele după sens.

Totodată, la alin. (1) lit. b) este inacceptabil utilizarea sintagmei „de persoanele respective”, deoarece aceasta posedă un potențial coruptibil înalt. Pot apărea neclarități în interpretarea acestor prevederi, în lipsa unor criterii exprese, în baza cărora s-ar putea determina cine sunt aceste persoane. De revăzut redacția.

La alin. (1) lit. j) prevederile sunt prea generale, în acest sens, reținem obiecția, de mai sus.

La art. 23 –

Concluzii și recomandări: *Ca remarcă generală, menționăm că prevederile articolului dat sunt foarte echivoce și necesită a fi modificate.*

La alin. (1) prevederile au caracter general comportând un considerabil potențial coruptibil, considerăm necesar de a modifica sintagma „polițistul exercită funcțiile serviciului de stat”, deoarece caracterul ambiguu al acesteea va afecta considerabil statuarea unui mecanism transparent și eficient de activitate a polițistului.

Alin. (3) a se exclude, deoarece acesta dublează prevederile art. 174 din Codul cu privire la contravențiile administrative, în ceea ce privește nesubordonarea cu rea-voință dispoziției sau cererii legitime a colaboratorului de poliție.

La art. 24 alin. (1) lit. h) –

Concluzii și recomandări: *Prevederile date necesită de a fi ajustate cerințelor limbajului normativ, spre exemplu de substituit cuvântul „grijulie” cu un cuvânt mai apropiat după sens, cum ar fi „responsabilă”.*

La art. 24 alin. (6) –

Concluzii și recomandări: *A se expune în felul următor „polițistul răspunde, în condițiile legii, pentru modul în care își execută atribuțiile de serviciu”.*

La art. 26 alin. (1) –

Concluzii și recomandări: *După prima propoziție a se adăuga următoarele „La primirea unui ordin sau a unor indicații care contravin legislației în vigoare, polițistul este obligat să aplice legea”.*

La art. 26 alin. (2) –

Concluzii și recomandări: *A se defini clar ce se are în vedere prin sintagma „persoanele împuternicite prin lege”. Aceasta se impune din considerentul că în general, polițistul, în exercitarea atribuțiilor ce-i revin, trebuie să respecte prevederile legislației, să execute ordinele și dispozițiile superiorilor săi, să se bucure de autoritate în societate și să fie de o moralitate înaltă. De altfel, considerăm că admiterea unor astfel de formulări în prezenta lege, s-ar putea răsfărânge negativ asupra întregii activității a polițistului.*

La art. 27 –

Concluzii și recomandări: După cuvântul „neîndeplinirea” a se adăuga sintagma „sau îndeplinirea necorespunzătoare”.

La art. 42 alin. (3) –

Concluzii și recomandări: normele respective sunt foarte confuze, dat fiind faptul că în proiect nu se menționează nimic ce s-ar referi la soarta spațiului locativ, dacă polițistul ar avea o vechime în muncă mai mare de 10 ani. A se revizui redacția.

La art. 43 alin. (1) –

Concluzii și recomandări: Cuvântul „inviolabil” este inadecvat folosit în contextul dat. Faptul că polițistul beneficiază de garanții juridice nu presupune automat că este și inviolabil. A se reformula redacția.

La art. 43 alin. (2) –

Concluzii și recomandări: În vederea evitării posibilității prejudicierii intereselor și drepturilor persoanelor a se modifica prezentul aliniat în felul următor: „Este absolvit de orice răspundere polițistul care, prin exercitarea, în limitele legii, a atribuțiilor de serviciu, a cauzat daune morale și fizice unor persoane ori a adus prejudiciu patrimoniului acestora”.

La art. 47 –

Concluzii și recomandări: Ne-am expus la acest factor în compartimentul 1.1.2 din raport.

2.2. Conflicte ale normelor de drept

La art. 7 –

Concluzii și recomandări: Reieșind din faptul că, aceste prevederi dubleză prevederile Titlului III al Codului muncii, în ceea ce privește conținutul, încheierea, modificarea, rezilierea, suspendarea și încetarea contractului individual de muncă, propunem de a fi redactat în următoarea redacție: „Angajarea în cadrul poliției se efectuează în bază de contract individual de muncă, încheiat în conformitate cu legislația muncii în vigoare”.

La art. 36 –

Concluzii și recomandări: A se exclude, deoarece acestea dublează prevederile art. 210 din Codul muncii.

2.3. Discreții excesive ale autorităților publice

La art. 5 alin. (4) –

Concluzii și recomandări: Normele sunt foarte confuze, spre exemplu „Înainte de a fi angajat în poliție, precum și ulterior la promovarea în funcții superioare, candidatul este supus unui control special, inclusiv testului psihologic, iar la necesitate, și testului poligrafic”. Astfel de prevederi pot favoriza indirect, în perspectivă, apariția unor situații de corupție, lăsându-se la latitudinea persoanelor cointeresate să decidă care persoane vor fi supuse testului poligrafic și care nu, nefiind menționate care ar fi criteriile ce stau la baza luării unei astfel de decizii. De revăzut redacția.

La art. 35 alin. (2) –

Concluzii și recomandări: Normele respective sunt discreționare, se menționează că „persoana care a aplicat sancțiunea disciplinară este în drept să o revoce în decursul unui an din proprie inițiativă ...”. Astfel, în scopul înlăturării cadrului larg de atribuții discreționare, ar fi oportun să se stabilească concret cazurile și condițiile care pot contribui la retragerea sancțiunii disciplinare.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției nr. 47 din 03.05.2007, de

Elena Bedros,
inspector,
Secția drept public

la 25.04.2008